

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

ІНСТИТУТ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

Кафедра академічного і естрадного вокалу та звукорежисури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
проф. Тезячий Ю.В.

Ю.В. Тезячий
2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МАСТЕРИНГ ТА РОБОТА ЗІ ЗВУКОВИМИ НОСІЯМИ

для здобувачів вищої освіти
02 Культура і мистецтво
Спеціальність 025 Музичне мистецтво
освітній рівень перший (бакалаврський)
спеціалізація звукорежисура
вид дисципліни - за вибором студента

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма підсумкового контролю - диференційований залік.	

Викладач: Дьяченко Володимир Валерійович, кандидат мистецтвознавства, доцент
кафедри музичного та аудіовізуального мистецтва.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____
20__ р. _____
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____
20__ р. _____
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____
20__ р. _____
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробник: Дьяченко Володимир Валерійович, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури.

ПОГОДЖЕНО:

Директор інституту _____

(підпис)
(прізвище та ініціали)

(_____)

(прізвище та ініціали)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри Басула. і. В

(підпис)

(_____)

Протокол № 1 від «2» вересня 2021 р.

Протокол № 1 від «1» верес. 20__ р.

Схвалено науково – методичною радою Академії

Протокол від «7» вересня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії В. Чернець
(підпис)

Чернець В.Т.
(прізвище та ініціали)

«7» вересня 2021 року

1. Анотація навчальної дисципліни:

Програма навчальної дисципліни складається з двох розділів і передбачає тематику практичних занять та самостійної роботи.

Дисципліна «Мастеринг та робота зі звуковими носіями» є одним із курсів підготовки бакалаврів звукорежисерів з фахової підготовки. В ній розглядаються: теоретичні основи мастерингу, принципи застосування звукових технологій в практиках мастерингу звукозаписів й фонограм музичних композицій, звукового дизайну, аудіо матеріалу до аудіовізуальних творів; здійснюється закріплення знань та навичок у практичній та індивідуальній роботі.

Мастеринг є однією зі звукових технологій, що використовує в творчій діяльності звукорежисер. В умовах інформаційного суспільства звукова інформація займає великий відсоток поряд із текстовими та відео повідомленнями. Звук також є складовою творів аудіовізуального, музичного мистецтва тощо. Технології мастерингу дозволяють оптимізувати певні фонограми для якісного відтворення за потрібними стандартами в звуковому тракті радіо, телебачення, кіно, на концерті, на побутових пристроях кінцевого користувача тощо.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є технології мастерингу, як комплексу теоретико-практичних знань, що використовуються мастеринг інженером у професійній та творчій діяльності.

Дисципліна «Мастеринг та робота зі звуковими носіями» покликана об'єднати знання, отримані при вивченні театрального та музичного мистецтва, електроакустики та звукорежисури, сфокусувати й осмислити їх, що дасть можливість майбутньому фахівцю, незалежно від конкретного місця роботи, чітко уявити свою роль у досягненні кінцевої мети в сфері культурно-дозвіллевих послуг, створення мистецького продукту звукорежисером.

Програма передбачає вивчення теоретико-практичних основ й технологій мастерингу, а також декількох суміжних тем з мистецтва, комп'ютерних звукових технологій, акустики, психоакустики та електротехніки, необхідних студентові для швидкого і професійного оперування звукотехнічними засобами під час вирішення творчих завдань за допомогою високо-технологічних й одночасно творчих процесів мікшування та мастерингу.

Взаємозв'язок з нормативними та вибірковими дисциплінами: звукорежисура; основи звукорежисури в MIDI; науково-технічні засади звукорежисури; електротехніка і звукотехнічна апаратура; мультимедійні технології; творча майстерня звукорежисера; композиція та комп'ютерне аранжування; основи музичного продюсування; музично-звукове оформлення шоу-програм; концертна і театральна звукорежисура.

2. Мета дисципліни – полягає в послідовному, систематичному та комплексному засвоєнні студентами теоретичних знань, а також напрацювання вмій і навичок, які потрібні в професійній діяльності звукорежисера в умовах ринкової економіки та конкуренції.

3. Завдання (навчальні цілі): згідно з нормативно-урядовими вимогами вищої освіти дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності звукорежисера або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів мистецтвознавчих та технічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність генерувати ідеї (креативність); вміння виявити, ставити та розв'язувати проблеми; здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети; здатність спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності); здатність працювати в міжнародному професійному середовищі; здатність розробляти та керувати проектами; здатність діяти соціально відповідно та свідомо;

фахові компетентності: знання термінології звукорежисури; знання й розуміння основних завдань (творчих та технологічних) які поставлені перед звукорежисером; знання теоретичних основи звукорежисури (суб'єктивних та об'єктивних характеристик звучань, натуральних та штучних джерел звуку); знання принципів об'єктивного і суб'єктивного аналізу

фонокомпозиції; знання принципів роботи звукорежисера в просторі музичного та аудіовізуальних мистецтв; знання принципів виробництва творчого продукту та його подальшого просування; знання технологічних і творчих особливостей роботи в різних сферах діяльності звукорежисера.

4. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. **Знання** основи історії та теорії мистецтва в рамках загальноосвітньої школи; основи елементарних математичних рахунків, дробі, десяткові логарифми; основи електротехніки та комп'ютерної грамоти за рівнем 8-го класу загальноосвітньої школи; знати ноти та нотний стан.

2. **Вміння** користуватися комп'ютером, налаштовувати програмне забезпечення, грати на музичному інструменті на рівні перших класів музичної школи або володіти іншими видами творчої діяльності (основи роботи в звукових редакторах, музичного монтажу, озвучення відеороликів тощо).

3. **Володіння** елементарними навичками щодо роботи із комп'ютером, музичним слухом, слуховою візуалізацією творчих образів, здатністю до креативного мислення, до визначення стилю і жанру твору мистецтва, а також функцій музики, шумів та мови в аудіовізуальних творах.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснювання, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	Практичне завдання і тестування, диференційований залік, іспит.	6,25%
ЗК2	Здатність генерувати ідеї (креативність)	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснювання, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	Практичне завдання і тестування, диференційований залік, іспит.	6,25%

ЗК3	Вміння виявити, ставити та розв'язувати проблеми.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснювання, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, прес-конференція)	Практичне завдання і тестування, диференційований залік, іспит.	6,25%
ЗК4	Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснювання, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, прес-конференція)	Практичне завдання і тестування, диференційований залік, іспит.	6,25%
ЗК5	Здатність спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснювання, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, прес-конференція)	Практичне завдання і тестування, диференційований залік, іспит.	6,25%
ЗК6	Здатність працювати в міжнародному професійному середовищі.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснювання, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, прес-конференція)	Практичне завдання і тестування, диференційований залік, іспит.	6,25%

ЗК7	Здатність розробляти та керувати проектами.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснювання, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, прес-конференція)	Практичне завдання і тестування, диференційований залік, іспит.	6,25%
ЗК8	Здатність діяти соціально відповідно та свідомо	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснювання, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, прес-конференція)	Практичне завдання і тестування, диференційований залік, іспит.	6,25%
ФК1	Здатність використовувати на практиці термінологію звукорежисури та музичного мистецтва.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснювання, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, прес-конференція)	Практичне завдання і тестування, диференційований залік, іспит.	6,25%
ФК2	Розуміння основних завдань (творчих та технологічних) які поставлені перед звукорежисером.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснювання, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, пресконференція)	Практичне завдання і тестування, диференційований залік, іспит.	6,25%

ФК3	Здатність втілювати в творчо-професійній діяльності знання про теоретичні основи звукорежисури (суб'єктивні та об'єктивні характеристики звучань, натуральні та штучні джерела звуку).	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснювання, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, прес-конференція)	Практичне завдання і тестування, диференційований залік, іспит.	6,25%
ФК4	Здатність володіти методикою об'єктивного і суб'єктивного аналізу музичних фонограм.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснювання, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, прес-конференція)	Практичне завдання і тестування, диференційований залік, іспит.	6,25%
ФК5	Здатність втілювати знання принципів роботи звукорежисера у мистецькому просторі музичного та аудіовізуального мистецтва.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснювання, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, прес-конференція)	Практичне завдання і тестування, диференційований залік, іспит.	6,25%
ФК6	Здатність до виробництва власного творчого продукту та його подальшого просування.	Форми: практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота. Методи: словесні (пояснювання, бесіда) наочні (демонстративні, ілюстративні), практичні, інтерактивні (гра, прес-конференція)	Практичне завдання і тестування, диференційований залік, іспит.	6,25%

16. Забезпечувати проведення музичних концертів, театральних заходів та шоу-програм, в реальному часі робити необхідний музичний баланс та розташовувати звукові об'єкти в фонограмі згідно задуму режисера, композитора, автора, або відповідно до законів жанру, стилю твору, який виконується.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
17. Уміти встановлювати творчі комунікації та працювати в творчій команді.	+	+						+	+	+	+					+	+
18. Виявляти відповідальність за розвиток мистецьких знань і професійних практик, оцінку стратегічного розвитку мистецтва, творчого та навчального колективу.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+						+	+

7.Схема формування оцінки (згідно п.7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» від 16 грудня 2015 р.)

7.1 Форми оцінювання студентів:

семестрове оцінювання:

Змістовий Розділ 1

Самостійне завдання 1 - 8 балів/ 5 балів.

Самостійне завдання 2 - 8 балів/ 5 балів.

Самостійне завдання 3 - 8 балів/ 5 балів.

Індивідуальні завдання - 16 балів/ 9 балів.

Оцінювання роботи під час практичних занять (ЗР 1): -10 балів/ 6 балів.

Контрольна робота з тем ЗР1* (тестування):. — 10 балів/ 6 балів**.

Підсумкова контрольна робота (диференційований залік) - 40 балів / 24 балів

Змістовий Розділ 2

Самостійне завдання 1 - 8 балів/ 5 балів.

Самостійне завдання 2 - 8 балів/ 5 балів.

Самостійне завдання 3 - 8 балів/ 5 балів.

Індивідуальні завдання - 16 балів/ 9 балів.

Оцінювання роботи під час практичних занять (ЗР 2): -10 балів/ 6 балів.

Контрольна робота з тем ЗР2* (тестування):. — 10 балів/ 6 балів**.

Підсумкова контрольна робота (диференційований залік) - 40 балів / 24 балів

* ЗР – змістовий розділ.

** максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

Підсумкове оцінювання: екзамен.

7.2 Організація оцінювання:

Контроль за якістю навчання студента здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів

(бали, отримані за контрольні роботи (у формі тестування) та практичної презентації; бали, отримані за виконання самостійних завдань; бали, отримані за роботу під час практичних занять, а також бали, які отримані за підсумкову роботу – диференційований залік.

Зразки тестів для модульних й підсумкових контрольних робіт, перелік самостійних та практичних (творчих) завдань, є складовою у Навчально-методичному комплексі з даної дисципліни.

Зміст курсу поділений на 2 змістовні розділи. Кожний змістовий розділ включає в себе лекції, семінари (чи практичні), самостійну роботу студентів, які завершуються контролем рівня засвоєння якості програмного матеріалу відповідної частини курсу.

До розділу 1 (ЗР1) входять теми 1 - 6, до розділу 2 (ЗР2) – теми 7–12.

Таблиця розподілу балів.

Вид завдань	ЗР	ЗР №1		ЗР №2	
	Бали	Макс	Мін	Макс	Мін
Самостійні		24	15	24	15
Індивідуальні		16	9	16	9
Практичні		10	6	10	6
К/Р №1		10	6		
К/Р №2				10	6
Підсумкова (диференційований залік).		40	24	40	24
Підсумкова загальна		100	60	100	60

Умовою допуску до підсумкової роботи (диференційованого заліку) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт та виконання самостійних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

При простому розрахунку отримаємо:

	Семестрова кількість балів	Підсумкова робота / диференційований залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	<i>40</i>	<i>20</i>	<i>60</i>
Максимум	60	40	100

У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу у НАКККіМ» від 16 грудня 2015 р.

Екзамен виставляється за результатами роботи здобувача вищої освіти впродовж усього семестру. Здобувач вищої освіти, який набрав суму залікових балів (90), має право отримати підсумкову оцінку без опитування чи виконання екзаменаційного завдання за результатами контролю. Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру менше 90 балів

обов'язково складають диференційований залік.

Присутність **всіх здобувачів вищої освіти** на диференційованому залік є обов'язковою.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Оцінка за шкалою НАКККіМ (бали)	Оцінка за чотирибальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
74-81		C
64-73	Задовільно	D
60-63		E
35-59	Незадовільно	FX
1-34		F

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		практичні	Самостій на робота	інди від уальні
Розділ 1.				
1	Практики та стандарти мастерингу	4		
2	Практика й теорія узгодження звукових рівнів й пристроїв	4		
3	Особливості студійного моніторингу в роботі мастеринг інженера	4		
4	Принципи організації аудіо композицій в альбомі та RQ кодінг та індекси, Червона книга та технічна обробка треку	4		
	Розташувати музичні композиції у логічній послідовності для створення компілятивного альбому за заданими параметрами		10	
5	Тональний баланс та еквалізація	4		
6	Стил і жанри звукових творів та практика мастерингу	8		
	Практика визначення стилю музичного твору, його тембральних властивостей, обвідної спектру, амплітудно-частотної характеристики.		10	
	Практика еквалізації музичних композицій на етапі мастерингу за заданими параметрами		12	
	Контрольна робота			
	Залік			
	Разом	28	32	
Розділ 2.				

7	Автоматизація рівнів, макро- та мікродинаміка		8		
8	Динамічна обробка та її параметри в мастерінгу		4		
	Здійснити автоматизацію рівнів та динамічну обробку музичного треку за заданими параметрами			10	
9	Зниження шумів (шумоподавлення)		4		
10	Використання популярних процесорів, плагінів, обробок в мастерінгу		4		
	Здійснити обробку музичного треку за заданими параметрами, використовуючи процесори, які було вивчено			10	
11	Як зробити кращий мастер та введення в калібрування моніторів.		4		
12	Додаткові прийоми мастерінгу та аналогові й цифрові обробки		4		
	Здійснити мастерінг музичного треку за заданими параметрами			12	
	Залік				
	Разом		28	32	
	ВСЬОГО		56	64	

Загальний обсяг *120 год.*, в тому числі:

Практичні заняття – *56 год.*

Самостійна робота – *64 год.*

9. Рекомендовані джерела

Основні

1. Гибсон, Д. Искусство сведения [Електронний ресурс] : визуальное руководство по звукозаписи и продюсированию / Д. Гибсон ; тех. ред. Г. Петерсен. [Б. м. : б. в.]. 162 с.
2. Деникин А. Звуковой дизайн в видеоиграх. Технологии «игрового» аудио для непрограммистов / А. Деникин, Litres, 2014. 698 с.
3. Динов В.Г. Звуковая картина [Текст] : записки о звукорежиссуре : учебное пособие / В. Г. Динов. - Санкт-Петербург : Лань : Планета музыки, 2012. 486 с.
4. Катц Б. Мастеринг аудио. Искусство и наука : учеб. пос. [для студ. выс. учеб. за- вед.] / Боб Катц ; пер. с англ. А. Лобазникова. Москва. : Аспект-Пресс, 2009. 106 с.
5. Ньюелл Ф. Мастеринг: погляд зсередини / Пер. з англ. О.Кравченка, О.Науменка, А.Субботіна; За ред. О.Кравченка; Передмова О.Кравченка. Киев. : Комора, 2015. 200с.

Додаткові:

1. Белявіна Н. Д. Методологія та методика викладання фахових мистецьких дисциплін : підручник / Н. Д. Белявіна. - К. : НАКККіМ, 2015. – 250 с.
2. Демещенко В.В. Кіно як синтез мистецтв: звук і музика...: монографія / Волета Демещенко. К. : НАКККіМ, 2012. 336 с.
3. Дьяченко, Володимир Валерійович. Творча діяльність українських звукорежисерів другої половини ХХ - початку ХХІ століття: теорія, історія, практика [Текст] : дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства (д-ра філософії). Спец. 26.00.01 "Теорія та історія культури" / Дьяченко Володимир Валерійович ; Мін-во культури України. НАКККіМ. – К., 2018. – 361 с. Бібліогр. С. 196 - 223. Додат С. 224 - 361.
4. Нисбетт, А. Звуковая студия [Текст] : техника и методы исполъз. / А. Нисбетт ; пер. с англ. под ред. Б.Г. Коллендера. - М. : Связь, 1979. 464 с.: ил.

5. Ньюэлл Ф. Звукозапис: акустика помещений [Text] / Филип Ньюэлл ; пер. с англ. А. Кравченко. Москва. : Шоу-Мастер, 2004. 182. : ил.

Додаткові інформаційні ресурси:

1. <http://www.unisonrecords.ru> – електронний ресурс із статтями по звукозапису, мікшуванню, мастерінгу
2. <http://www.unisonrecords.ru/содержание/статьи/мастеринг> - електронний ресурс із статтями по звукозапису, мікшуванню, мастерінгу
3. <https://music.ishkur.com> – наочне керівництво до електронної музики
4. <http://www.digitalmusicacademy.ru/articles> - статті з електронної музики та звукорежисури